

Срочно оплатите задолженность за отопление. В случае не погашения суммы задолженности до 31.12.2017г в доброволь- ном порядке, наша организация будет вынуждена обратиться в суд за защиту своих прав и законных интересов.									
Чурапчинский улус.									
с. АРЫЛЛАХ									
1 ул. Комсомольская	15	153 пер. Арктическая 1/1	21	463 ул. Артемьев	25/1	674 ул. Ленин	22	848 ул. Петровского	35а
2 ул. Комсомольская	15	154 ул. Комсомольская 24	22/1	466 ул. Баширина	24 Б	675 ул. Ленин	22а	849 ул. Петровского	35а
3 ул. Комсомольская	15	155 ул. Комсомольская 26	24/1	470 ул. Баширина	26/1	676 ул. Ленин	26	850 ул. Петровского	35а
4 ул. Комсомольская	15а	156 ул. Комсомольская 29	34	473 ул. Баширина	45	678 ул. Ленин	29А	851 ул. Петровского	35а
5 ул. Комсомольская	15а	157 ул. Комсомольская 49	37а	474 ул. Березовая	2	680 ул. Ленин	33	852 ул. Петровского	35а
6 ул. Комсомольская	20	158 ул. Комсомольская 48	38	476 ул. Дзержинского	19	681 ул. Ленин	33	853 ул. Петровского	35а
7 ул. Комсомольская	21	160 ул. Комсомольская 73	39	477 ул. Дзержинского	5	682 ул. Ленин	33	855 ул. Петровского	43
8 ул. Комсомольская	21	161 ул. Комсомольская 73	39	478 ул. Дзержинского	5а	683 ул. Ленин	33	856 ул. Петровского	46а
9 ул. Комсомольская	21	163 ул. Комсомольская 73	39	479 ул. Дзержинского	7	684 ул. Ленин	33	857 ул. Петровского	2
10 ул. Комсомольская	21	165 ул. Комсомольская 75	39	480 ул. Даун-Дашылы 1а	4	685 ул. Ленин	33	858 ул. Петровского	16
11 ул. Комсомольская	21	166 ул. Комсомольская 75	39	481 ул. Даун-Дашылы 2а	4	686 ул. Ленин	33	859 ул. Петровского	18/1
12 ул. Комсомольская	21	167 ул. Комсомольская 75	39	482 ул. Даун-Дашылы 4	4	687 ул. Ленин	33	860 ул. Петровского	12
13 ул. Комсомольская	21	168 ул. Комсомольская 75	39	483 ул. Даун-Дашылы 2а	4	688 ул. Ленин	33	861 ул. Петровского	3
14 ул. Комсомольская	21	169 ул. Комсомольская 75	39	484 ул. Даун-Дашылы 2а	4	689 ул. Ленин	33	862 ул. Петровского	3
15 ул. Комсомольская	21	170 ул. Комсомольская 75	39	485 ул. Даун-Дашылы 2а	4	690 ул. Ленин	33	863 ул. Петровского	3
16 ул. Комсомольская	21	171 ул. Комсомольская 75	39	486 ул. Даун-Дашылы 2а	4	691 ул. Ленин	33	864 ул. Петровского	3
17 ул. Комсомольская	21	172 ул. Комсомольская 75	39	487 ул. Даун-Дашылы 2а	4	692 ул. Ленин	33	865 ул. Петровского	3
18 ул. Комсомольская	21	173 ул. Комсомольская 75	39	488 ул. Даун-Дашылы 2а	4	693 ул. Ленин	33	866 ул. Петровского	3
19 ул. Комсомольская	21	174 ул. Комсомольская 75	39	489 ул. Даун-Дашылы 2а	4	694 ул. Ленин	33	867 ул. Петровского	3
20 ул. Комсомольская	21	175 ул. Комсомольская 75	39	490 ул. Даун-Дашылы 2а	4	695 ул. Ленин	33	868 ул. Петровского	3
21 ул. Комсомольская	21	176 ул. Комсомольская 75	39	491 ул. Даун-Дашылы 2а	4	696 ул. Ленин	33	869 ул. Петровского	3
22 ул. Комсомольская	21	177 ул. Комсомольская 75	39	492 ул. Даун-Дашылы 2а	4	697 ул. Ленин	33	870 ул. Петровского	3
23 ул. Комсомольская	21	178 ул. Комсомольская 75	39	493 ул. Даун-Дашылы 2а	4	698 ул. Ленин	33	871 ул. Петровского	3
24 ул. Комсомольская	21	179 ул. Комсомольская 75	39	494 ул. Даун-Дашылы 2а	4	699 ул. Ленин	33	872 ул. Петровского	3
25 ул. Комсомольская	21	180 ул. Комсомольская 75	39	495 ул. Даун-Дашылы 2а	4	700 ул. Ленин	33	873 ул. Петровского	3
26 ул. Комсомольская	21	181 ул. Комсомольская 75	39	496 ул. Даун-Дашылы 2а	4	701 ул. Ленин	33	874 ул. Петровского	3
27 ул. Комсомольская	21	182 ул. Комсомольская 75	39	497 ул. Даун-Дашылы 2а	4	702 ул. Ленин	33	875 ул. Петровского	3
28 ул. Комсомольская	21	183 ул. Комсомольская 75	39	498 ул. Даун-Дашылы 2а	4	703 ул. Ленин	33	876 ул. Петровского	3
29 ул. Комсомольская	21	184 ул. Комсомольская 75	39	499 ул. Даун-Дашылы 2а	4	704 ул. Ленин	33	877 ул. Петровского	3
30 ул. Комсомольская	21	185 ул. Комсомольская 75	39	500 ул. Даун-Дашылы 2а	4	705 ул. Ленин	33	878 ул. Петровского	3
31 ул. Комсомольская	21	186 ул. Комсомольская 75	39	501 ул. Даун-Дашылы 2а	4	706 ул. Ленин	33	879 ул. Петровского	3
32 ул. Комсомольская	21	187 ул. Комсомольская 75	39	502 ул. Даун-Дашылы 2а	4	707 ул. Ленин	33	880 ул. Петровского	3
33 ул. Комсомольская	21	188 ул. Комсомольская 75	39	503 ул. Даун-Дашылы 2а	4	708 ул. Ленин	33	881 ул. Петровского	3

[illegible][illegible]

476 ул. Дзержинского 19	476	681 ул. Ленин	33	12	853 ул. Петровского	35а	8
477 ул. Дзержинского 5	477	682 ул. Ленин	33	13	855 ул. Петровского	43	4/а
478 ул. Дзержинского 5а	478	683 ул. Ленин	33	16	856 ул. Петровского	46а	4/а
479 ул. Дзержинского 7	479	684 ул. Ленин	33	2	857 ул. Петровского	2	4/а
480 ул. Дзержинского 1а	480	685 ул. Ленин	33	7	858 ул. Петровского	16	4/а
481 ул. Дзержинского 2а	481	686 ул. Ленин	39	6	859 ул. Петровского	18/1	4/а
482 ул. Дзержинского 2а	482	687 ул. Ленин	42	6	860 ул. Петровского	12	4/а
483 ул. Ермакова 2а	483	690 ул. Ленин	49а	1	861 ул. Петровского	3	4/а
484 ул. Ермакова 33	484	691 ул. Ленин	49а	14	866 ул. Петровского	18	1
485 ул. Запашная 12	485	692 ул. Ленин	49а	2	867 ул. Петровского	18	2
488 ул. Карла-Маркса 4	488	693 ул. Ленин	49а	4	868 ул. Петровского	18	3
489 ул. Карла-Маркса 4/1	489	694 ул. Ленин	49а	5	870 ул. Петровского	18	4
490 ул. Карла-Маркса 6	490	695 ул. Ленин	54	2	871 ул. Петровского	20	4
493 ул. Колысая 14	493	696 ул. Ленин	63	4/а	872 ул. Петровского	2а	4/а
494 ул. Колысая 14/1	494	709 ул. Ленин	91/а	18	873 ул. Петровского	10а	4/а
495 ул. Колысая 5	495	721 ул. Ленин	93/а	11	874 ул. Петровского	38	1
496 ул. Колысая 8	496	722 ул. Ленин	93/а	2	875 ул. Петровского	38	11
497 ул. Колысая 8а	497	723 ул. Ленин	93/а	20	876 ул. Петровского	38	12
498 ул. Комсомольская 1/2	498	724 ул. Ленин	93/а	24	877 ул. Петровского	38	3
499 ул. Комсомольская 1/3	499	725 ул. Ленин	93/а	4	878 ул. Петровского	38	4
500 ул. Комсомольская 1/4	500	726 ул. Ленин	12	4/а	879 ул. Петровского	38	5
501 ул. Комсомольская 1/5	501	728 ул. Ленин	18	4/а	880 ул. Петровского	4	2
502 ул. Комсомольская 13	502	730 ул. Макарова	16	4/а	881 ул. Петровского	4	6
503 ул. Комсомольская 14	503	731 ул. Макарова	7	13	882 ул. Петровского	6	1
504 ул. Комсомольская 2	504	732 ул. Макарова	7	18	883 ул. Петровского	6а	4/а
505 ул. Комсомольская 9	505	733 ул. Макарова	7	21	884 ул. Петровского	8а	4/а
524 ул. Константинова 18	524	734 ул. Макарова	7	22	885 ул. Петровского	14	4/а
526 ул. Константинова 18	526	735 ул. Макарова	7	24	886 ул. Петровского	17	4/а
527 ул. Константинова 18	527	736 ул. Макарова	7	28	887 ул. Петровского	15	4/а
548 ул. Константинова 23	548	737 ул. Макарова	7	30	888 ул. Петровского	26	4/а
549 ул. Константинова 23	549	738 ул. Макарова	7	35	889 ул. Петровского	1/а	4/а
549 ул. Константинова 25 (19а)	549	739 ул. Макарова	7	7	890 ул. Петровского	4	4/а
551 ул. Константинова 25 (19а)	551	740 ул. Макарова	9	1	892 ул. Петровского	2/2	1
552 ул. Константинова 25 (19а)	552	741 ул. Макарова	9	16	893 ул. Петровского	2/2	10
553 ул. Константинова 25 (19а)	553	742 ул. Макарова	9	17	894 ул. Петровского	2/2	2
554 ул. Константинова 27	554	743 ул. Макарова	9	18	895 ул. Петровского	2/2	4
558 ул. Константинова 27	558	744 ул. Макарова	9	21	896 ул. Петровского	2/2	5
559 ул. Константинова 27	559	745 ул. Макарова	9	29	897 ул. Петровского	3а	4/а
560 ул. Константинова 27	560	746 ул. Макарова	9	8	898 ул. Петровского	12	4/а
561 ул. Константинова 28А	561	747 ул. Макарова	9А	12	902 ул. Ярославского	10	1
565 ул. Константинова 29	565	748 ул. Макарова	9А	13	903 ул. Ярославского	10	7
567 ул. Константинова 29	567	749 ул. Макарова	9А	6	904 ул. Ярославского	10	8
568 ул. Константинова 29	568	750 ул. Макарова	6	4/а	905 ул. Ярославского	12	1
569 ул. Константинова 29	569	751 ул. Макарова	8	4/а	906 ул. Ярославского	12	5
570 ул. Константинова 2а	570	753 ул. Макарова	38	1	907 ул. Ярославского	12	6
571 ул. Константинова 2а	571	754 ул. Макарова	38	2	908 ул. Ярославского	12	9
572 ул. Константинова 6	572	755 ул. Макарова	38	4	909 ул. Ярославского	14	4
573 ул. Константинова 6 Б	573	756 ул. Макарова	38а	2	910 ул. Ярославского	14	6
574 ул. Константинова 7	574	757 ул. Макарова	38а	3	911 ул. Ярославского	16	3
575 ул. Коркина	575	758 ул. Макарова	47	4/а	912 ул. Ярославского	16	6
576 ул. Коркина	576	759 ул. Макарова	49а	4/а	913 ул. Ярославского	16а	8
577 ул. Коркина	577	760 ул. Никольский	1	10	914 ул. Ярославского	2	5
578 ул. Коркина	578	761 ул. Никольский	1	12	915 ул. Ярославского	22	1
579 ул. Коркина	579	762 ул. Никольский	1	13	916 ул. Ярославского	22	2
580 ул. Коркина	580	763 ул. Никольский	1	14	928 ул. Ярославского	24	1
581 ул. Коркина	581	764 ул. Никольский	1	5	929 ул. Ярославского	28	5
582 ул. Коркина	582	765 ул. Никольский	1	6	930 ул. Ярославского	34	1
583 ул. Коркина	583	766 ул. Никольский	1	7	931 ул. Ярославского	36	1
584 ул. Коркина	584	767 ул. Никольский	2	18	932 ул. Ярославского	36	6
585 ул. Коркина	585	768 ул. Никольский	2	3	933 ул. Ярославского	36	9
586 ул. Коркина	586	769 ул. Никольский	2	4	934 ул. Ярославского	37	4/а
587 ул. Коркина	587	770 ул. Никольский	2	6	935 ул. Ярославского	37а	4/а
588 ул. Коркина	588	771 ул. Никольский	2	7	936 ул. Ярославского	38	7
589 ул. Коркина	589	772 ул. Никольский	2	8	937 ул. Ярославского	40	11
590 ул. Коркина	590	780 ул. Никольский	2/1	КОМП/ОК	938 ул. Ярославского	40	6
591 ул. Коркина	591	782 ул. Никольский	2/3	10	939 ул. Ярославского	40а	11
592 ул. Коркина	592	784 ул. Никольский	2/3	2	940 ул. Ярославского	40а	14
593 ул. Коркина	593	786 ул. Никольский	2/3	3	941 ул. Ярославского	40а	7
594 ул. Коркина	594	788 ул. Никольский	2/3	6	942 ул. Ярославского	40/1	14
595 ул. Коркина	595	791 ул. Никольский	2/3	7	943 ул. Ярославского	40/а/1	3
596 ул. Коркина	596	793 ул. Никольский	2/3	8	944 ул. Ярославского	40а/1	3
597 ул. Коркина	597	798 ул. Октябрьская	2	1	945 ул. Ярославского	40а/1	7
598 ул. Коркина	598	802 ул. Октябрьская	23	3	946 ул. Ярославского	40/а/1	9
599 ул. Коркина	599	803 ул. Октябрьская	23	10	947 ул. Ярославского	42	12
600 ул. Коркина	600	804 ул. Октябрьская	23	16	948 ул. Ярославского	42	4
601 ул. Коркина	601	805 ул. Октябрьская	23	19	949 ул. Ярославского	42	8
602 ул. Коркина	602	806 ул. Октябрьская	23	20	950 ул. Ярославского	44	1
603 ул. Коркина	603	807 ул. Октябрьская	23	23	951 ул. Ярославского	44	12
604 ул. Коркина	604	808 ул. Октябрьская	23	25	952 ул. Ярославского	44	8
605 ул. Коркина	605	809 ул. Октябрьская	23	27	953 ул. Ярославского	44	5
606 ул. Коркина	606	810 ул. Октябрьская	23	31	954 ул. Ярославского	46	8
607 ул. Коркина	607	811 ул. Октябрьская	23	36	955 ул. Ярославского	48	1
608 ул. Коркина	608	812 ул. Октябрьская	23	47	956 ул. Ярославского	48/1	13
610 ул. Коркина	610	813 ул. Октябрьская	23	50	957 ул. Ярославского	48/1	14
611 ул. Коркина	611	814 ул. Октябрьская	23	51	958 ул. Ярославского	48/1	14
612 ул. Коркина	612	815 ул. Октябрьская	23	54	959 ул. Ярославского	48/1	18
613 ул. Коркина	613	816 ул. Октябрьская	23	6	960 ул. Ярославского	48/1	21
614 ул. Коркина	614	817 ул. Октябрьская	23	67	961 ул. Ярославского	50	12
615 ул. Коркина	615	818 ул. Октябрьская	23	7	962 ул. Ярославского	50	2
622 ул. Красильникова 34	622	819 ул. Октябрьская	23	71	963 ул. Ярославского	50	9
626 ул. Красильникова 34а	626	820 ул. Октябрьская	23	77	964 ул. Ярославского	52	1
628 ул. Красильникова 41/1	628	821 ул. Октябрьская	30а	4/а	965 ул. Ярославского	52	11
629 ул. Красильникова 41а	629	822 ул. Октябрьская	32/1	4/а	966 ул. Ярославского	52	12
630 ул. Красильникова 41а	630	823 ул. Октябрьская	32/1Б	4/а	967 ул. Ярославского	52	3
635 ул. Красильникова 53	635	824 ул. Октябрьская	32/1Б	4/а	968 ул. Ярославского	52	5
637 ул. Красильникова 53а	637	825 ул. Октябрьская	45А	4/а	969 ул. Ярославского	52	7
638 ул. Крутицкий	638	826 ул. Октябрьская	45А/1	4/а	970 ул. Ярославского	52	8
639 ул. Крутицкий	639	827 ул. Октябрьская	5	4/а	971 ул. Ярославского	52а	4/а
640 ул. Крутицкий	640	828 ул. Октябрьская	6	4/а	972 ул. Ярославского	59	4/а
642 ул. Крутицкий	642	831 ул. Октябрьская	11	4/а	973 ул. Ярославского	6	1
643 ул. Крутицкий	643	832 ул. Октябрьская	13	4/а	974 ул. Ярославского	6	11
644 ул. Крутицкий	644	833 ул. Октябрьская	16а	4/а	975 ул. Ярославского	6	12
646 ул. Крутицкий	646	834 ул. Октябрьская	23	4/а	976 ул. Ярославского	6	3
648 ул. Крутицкий	648	835 ул. Октябрьская	15	4/а	977 ул. Ярославского	6	8
649 ул. Крутицкий	649	836 ул. Октябрьская	18а	4/а	978 ул. Ярославского	63	4/а
650 ул. Крутицкий	650	837 ул. Октябрьская	2	4/а	979 ул. Ярославского	8	10
657 ул. Крутицкий	657	840 ул. Октябрьская	33а	1	980 ул. Ярославского	8	7
658 ул. Крутицкий	658	841 ул. Октябрьская	33а	3	981 ул. Ярославского	8	9
659 ул. Крутицкий	659	842 ул. Октябрьская	35	3	982 ул. Ярославского	8а	12
660 ул. Крутицкий	660	843 ул. Октябрьская	35	4	983 ул. Ярославского	8а	2а
661 ул. Крутицкий	661	844 ул. Октябрьская	35а	1	984 ул. Ярославского	8а	2б
662 ул. Крутицкий	662	845 ул. Октябрьская	35а	15	985 ул. Ярославского	8а	3
663 ул. Крутицкий	663	846 ул. Октябрьская	35а	18	986 ул. Ярославского	8а	3

Хянгат бэмээжэ бэрллэр графика: 16 ч 00 м. Бэмээжэ бэрллнн: 18 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской хондохууд 15.12.2017 с. ороотка бэмээтэннэ.
Типография аадырһа: 676670. Чуралһы сап, Карп Маркс уул, 26 "а" Индекс: 54907. Хянгат нэдиэлэжэ үстэ, олтууринжуука, чалһаарга урһа суббота тахса.

Поэт, прозаик И.Е. Федосеев – Доосо төрөөбүтэ 90 сылыгар

ДООСО ААТЫН ҮРДҮКТҮК ТУТАН

Ахсынны ый 20 күнүгэр биһир дойдулаахпыт СӨ култууратын үтүөлүк үлүһүгэ, ССРС бичээтин туйгуна, Эрилик Эристин, Пятон Ойуунускай, И.М. Карамзин аатын литературнай бирикмилэргэ лауреаттара, А.П. Илларионов аатын Государственный бирикмилэ лауреата, Чурапчы уонна Таатта улуустарын бичүөгүгэ гражданина, поэт, прозаик, публицист Иван Егорович Федосеев-Доосо төрөөбүтэ 90 сылын туолар.

И.Е.Федосеев – Доосо бары өттүнөн дэгиттэр талааннаах суруйааччы буоларын кини айан, суруйан хааларбыт үлүһүгэ туохтуулар. Биһиги оҕолорбут уһуулааһын саҕалаан, кини хоһооннорун иттиһэн тахсаллар. Ол курдук, хайа кырачаан оҕо аахпыттаах буолуой, “Ийм миниги кэтэһэр”, “Тулуктар” хоһооннору? Хайа саха ылаабаҕа, долгуйа истибэтэ буолуой, “Сардаана”, “Туундара” хоһооннору? Нарын тыллаах, истиги ийиһилээх поэт төрөөбүт дойдутун ураты айылҕатын, алааһын көрүтүн хойууһун оҕо эр барыта соһуһэн ааһар, түргэнник ылынар.

Прозаик быһыытынан оҕолорго анаан суруйбут кэпсээннөрү үрдүк иигэр-үөрэтэр суолталаахтарын тоһоболоон бэлэттибит. Хайа да кэпсээннэр ийэ айылҕаҕа харыстабыллаах сыйыан таарыллан ааһар. Оттон үрдүкү кылаас оҕолоро биһир дойдулаахтарын олохун, айар үлэтин чинчийэн, кинини публицист, историк-документалист быһыытынан билэбит.

Суруйааччы кэргэнэ Степанида Николаевна Федосеева оскуолаты кытта

сибээһин хаһан да басыат. Кини үөрэнээччилэргэ анаан Уйбаан Доосо библиотекатын бэлэттээбит. Бу матырыйаалларын оскуолаҕа Доосо лабораторията тарыһыт. Манна тирэҕирэ, оскуола иһиги сыл ахсын ахсынны ыйга научнай конференциялары ытыабыт. Оҕолор үгүс дакылааттара улуус, өрөспүүбүлүкэ иһиги ытыаһаар ааҕыларга ситиһилээхтик кыттан кэллэр. Ол курдук, “Доосо – историк суруйааччы” (Софронов Афоня), “Оҕо кутун тунгуст суруйааччы” (Корякина Маша), “Ийэ айылҕаҕа сыйыан” (Осипова Алена), “Доосо поэзиятыгар тигит мас”, “Алаастан саҕаламмыт дойдуга таппат” дакылааттарыгар оҕолор суруйааччы олохун, айар үлэтин директээн үөрэттэртэр, ырыттылар. Биһиги “Доосо айымныгыгар алаас тигит” (Сони Тарасова), “Ырыа ылаахтаах поэт” (Маша Корякина), “Уйбаан Доосо поэзиятын дүһүн” (Нарыйа Архипова), “Доосо кэпсээннэригэр киниги тыллар” (Айгон Петрова) диги тизмэлэри чинчийэ сылдьалар, ааҕыларга ситиһилээхтик кыталлар.

Доосо хоһоонноро оҕо кутун тутуһар, хайа баҕарар оҕо соһуһэн ааһар, түргэнник ойгүтэр хатылар. Биһиги үөрэнээччилэригэр араас таһымнаах хоһоон ааҕыларга иһини мистэҕэ тахсаллар. “Алаас ахылҕана”, “Холорук” романынан дүһүнүлэр көрөөччүлөр сэгэрэллэрин ылбыттар. Коля Фомин, Күнэй Прокопьева, Сааһара Федосеева поэт хоһооннорун ийиһилээхтик ааһан ылайы өрөгүтүн билбэттэр.

Суруйааччы аатын сүгэр буоламмыт суруйааччылар кытта сибээһин билсиппит. Онуоха иһин – саҕалыыр киһилэр, сүбүһүлүһүгү суруйааччы П.П.Федоров-Сомоҕо буолар. Павел Петрович сыл ахсын оскуола оҕолорун кытта суруйааччылар хайаан да көрүһүнэрэр. Бу соторутааҕыта кини көүлүлээһинин оҕолор Сэмэн Тумиги, В.Е.Васильев-Харысхала, ээр суруйааччы Аграфена Кузьминаны кытта истиги көрсүһүүгэ кыттымы ылылар.

Быһыл эмиэ ахсынны 23 күнүгэр Доосо ааҕыларын улуус үөрэнээччилэригэр ытыабы бэлэттэбит.

Суруйааччы Уйбаан Доосо аатын биһиги оскуолабыт хас биирдии выпускнига үрдүктүк тутан ааҕыларар, кини олохун, айар үлэтин сардаанааҕы буоларыгар сыһылаах үлэ-хамнас сайҕанын барар.

М.И.ДАШБАЕВА,

Директ оскуолатын саха тылын, литературатын учууга.

Кэрэ эйгэтэ

«Дьөһөгөй оҕолоро» улуустаабы үнкүү күрэһэ

«Үөрүү» оҕо айар дьөһүрүн сайааһыгар кэпи 15 сыллаах үбүлүһүн тэригитин ахсынны 7 күнүгэр Төһөй ийиһилээх сыйыанар кэпиһэр «Алааркаана» үнкүү ансамблы салыааччы Ольга Егоровна Баишева авторскай бырайыагынан 5-с ти үлүн ытылылар «Дьөһөгөй оҕолоро» улуустаабы үнкүү күрэһэ буолан ааста.

Аһыллыта автор тэригүрүһүн тоҕо «Дьөһөгөй оҕолоро» диги ааттаабытын быһааран биһир: «Өрөспүүбүлүкэ» улуустары билэр үнкүүлэрдээх буолаллар. Холбура, Мэнэ Хагалас улууһун «Кытааны» оҕо үнкүү ансамблы «Онуор» үнкүүтүн, Тааттааабы «Дружба» оҕо үнкүү ансамблы «Чочмоохойунан», Сунтаарлар «Онуохай» үнкүүлэрин биллэрлэр. Оттон чурапчылары өрөспүүбүлүкэ «Дьөһөгөй» үнкүүтүн биллэрлэр. 1994 с. «Калыҕаччы» оҕо үнкүү ансамблы салыааччылары Е.П.Сивцева, Н.Н.Терюгин «Дьөһөгөй» үнкүүтү туруоран өрөспүүбүлүкэ үнкүү сана сүүрүһүн биллэрбэттэр. Онон куонкуруһу итинэн сөгүтүрэн, «Дьөһөгөй оҕо» диги ааттаабытым.

Быһылты куонкуруска барыта 33 үнкүү ансамблы, 414 ийэ кэпи кыттымы ыла. Куонкурс хас да хайысханын араасан ытылына. Ол курдук, бастык кыттааччыларын уһууан иттиһээччилэргэ буолулар. Кырачаан дьоммут араас элбэх көрүөхтэн көрү үнкүүлэрин көрөөччүлэри сөхтүрүлэр. Тааттаара-саатар, еленаҕа сатабыллаахтык туттан-хаттан үнкүүлүлэр, орууларыгар киирэллэр – уһууан иттиһээччин сыраах үлэтин түмүгэ буолаҕа. Лауреат үрдүк ааты И.Н.Федорова салыааччылаах «Тулукчаан» уһууан «Тэһэри» үнкүү ансамблы ыла. Бастык степеннээх дипломант О.И.Яковлева салыааччылаах Кытаанааабы «Нүргүһүн» уһууан «Мичээр» ансамблы, II-с степеннээх дипломант П.В.Маслова салыаар Чурапчытаабы «Солыһык» уһууан ансамблы уонна III-с степеннээх дипломант аатын М.В.Перминова салыааччылаах «Умбас» уһууан иттиһээччилэргэ ылылар.

Норуот сценическай уонна эстрадалай үнкүү куонкуруһугар 7-12 саастаахтарга Кытааны орто оскуолатын «Ымыҕаччы» ансамблы (сал. А.П.Суздальова) лауреат үрдүк аатын ыла. Бу куонкуруска 13-14 саастаахтарга лауреат аатын Чурапчытаабы И.М.Лавлов аатынан орто оскуола ыла (сал.В.Н.Мосорина).

Норуот сценическай уонна эстрадалай үнкүү

номиниациятыгар 15-17 саастаахтарга С.А.Новгородова аатынан Чурапчы орто оскуолатын «Дьорхан» үнкүү ансамблы лауреатынан ааттанна (сал.Сивцева Е.П.). Норуот сценическай уонна эстрадалай үнкүү номиниациятын 18-49 саастаахтарга Төһөй ийиһилээх «Дайы» ансамблы (сал. М.А.Сивцева) лауреатынан буола. Норуот сценическай уонна эстрадалай үнкүү номиниациятыгар 50-нарыттан үһсө саастаахтарга бизс үнкүү ансамблы кыттымы ыла. Ол курдук, лауреат үрдүк

аатын «Умсулган» ансамблы солистка Оksана Босикова («Үөрүү» филыала, сал. Е.П.Сивцева) ылары ситтэт.

Үнкүүнү соҕотхуу толорууга уһууан иттиһээччилэригэр уонна алын кылаас оҕолоругар Алаар орто оскуолатын I-кы кылааһын үөрэнээччигэ Зоя Дмитриева («Үөрүү» филыала, сал. О.Е.Баишева) «Лезгинка» үнкүүтү толорон лауреатынан ааттана. Оттон 15-21 саастаахтарга И.М.Лавлов аатынан Чурапчы орто оскуолатын үөрэнээччигэ Милена Кузьмина (сал.В.Н.Мосорина) «Мин таас үрүһү» диги үнкүүтүн лауреат аатыгар тигитэ. 21-дэригит үһсө саастаахтарга соҕотхуу үнкүүтүн көрүгэр Хатылтан кыттыбыт Елена Семенова Заборолскай I-кы степеннээх дипломант аатын ыла.

Куонкурс сүрүн сыалынан “Эдэр талаан” номиниацияны көрүү буола. Манна барыта 6 оҕо кыттымы ыла. Онуоха ээр талааннар бэйэлэргэ туруорбут үнкүүлэрин сыһылааһылар. Биччатарбыт үксүн аныгы стиллээх үнкүүлэри кыайа тутан туруорбуттар. Ол курдук лауреат үрдүк аатын С.А.Новгородова аатынан Чурапчы орто оскуолатын үөрэнээччигэ Илона Ефремова «Алгыс» ансамблыга туруорбут үнкүүтүн ыла.

Дуэтынан толорууга «Тулукчаан» уһууан иттиһээччилэргэ (сал. И.Н.Федорова) «Божья коровка» диги үнкүүлэрин лауреат аатын сүктүлэр. Куонкурс Гран-При хаһаайынынан Ойууун орто оскуолатын «Сардаана» ансамблы («Үөрүү» филыала, сал. А.А.Аржаков) үһсө төгүлүн ыла. Анаа ааттары ылылар: «Лучшее исполнительское мастерство» - «Алааркаана» ансамблы (сал. О.Е.Баишева), «Лучший костюм» - «Алаар Далбардара» ансамблы (сал. О.Е.Баишева), «Лучший руководитель» - М.А.Сивцева, «Лучшая постановка танца» - В.Н.Мосорина.

Дүүлүлүүр сүбэ оҕолор үнкүүлүүр тизмилээхтэргэ тулсубутун, «Молитва дарования» диги оҕо бэйэтэ үнкүү туруоруутун күрэһэр холонон, көрөөччү элбээбитин, 19-50 уонна 50 саастарыттан үһсө саастаахтарга ансамблы элбээбитин, көхтөөхтүк кыттыбыттарын таһынан толорор мастарыстабалара тулсубутун биллэрэтэ.

А.СОБАКИНА,

«Үөрүү» оҕо сайдар кинини директэри иигэр үлэһэ солбулааччы.

2017 – улууска История сыла

ОЛОХТООХТОР – АҔАБЫЫТ ДЬИЭТИН СӨРГҮТҮҮГЭ

Чурапчы улууһун Бахсы ийиһилээх Төһөгө 1907 сыллаахха тутулан үлэтин саҕалаабыт таһара дьэтэ күп бүтүһэ дьэри үчүгэй туруктаах турар. Ахтыһартан биллэринэн, бу таһара дьэтэтин үс сыл устата туһуттар. Тутулан баран нууччалык сурукка киирбит аата «Жемокская церковь Покрова святой Богородицы» диги эбит. Сахаттан бастагы аатырбыт худуоһунньук Сивцев Инокентий Иванович – Мыгдалыска бу таһара дьэтэтин ис бараанын ойуулаабыта биллэр. Ол туһунан сийиһи суруллубут ыстатыйа “Ини” суруналы 1998 сыллаах 2 нүмэрингэр бичээтэ: мигэ, биллэтин тусна стегэ курдук оҕоһулан, таһара дьэтэтин иһигэр истэһэҕэ ыһыан турар.

Ааспыт сылларга ийиһилээх дьэти саһааларын, күүстэрин түмэи таһара дьэтэтин сөргүтэн оҕорууга элбэх үлэни ытылылар. Манна ийиһилээх саһалтаа, Бахсы общество уонна эһүһаастар көүлүлүнэр, бириһиллэн дьэти элбэх маһлар, тэригиттэр дьэти үбүтүн көмөлөһөн, субуотунуһукаан үлэһэллэр. Болуотунуһукаан саһаан, тэрийэн, үлэни-хамнаһы сүрүлүбүт мөһөнөт В.П.Васильев орууа улахан, дьом-сөргө маһытын, убаастабылан ыһыан ыла. Таһара дьэтэтин ис-тас өттө чөлүгэр түһэн таһара дьом-сөргөтин үөрэтэр. Ини Энэрэ биһир-көстөр историческай уонна туристическай суолталаах объект буола. Айылҕа айыт кырааҕас уонна ээр булгуһунахтарынан дьүөрэхтэн, Бахсы оччотобу уонна биһиги үлэһит дьомун саһааларын күүһүн көрдөрөр.

Таһара дьэтэтин таһыгар, уруккута улахан кээмэйлээх «Аҕабыт дьэтэ» диги аатынан биллэр дьэти бар. 1907 сыллаахтан турар буолуохтаах. Уһун эригэ – 13,40 метр, сүрүт ийигэ – 7,66 метр эбит. Сүрүн өттүн эркин аһылаатын бастагы маһыттан буорун хаһылытыгар дьэри 15 мас киирбит. Колхуос, солхуос саһана бэрт элбэх ыһа олоһон ааспыт дьэтэргэ. Ис барыһын көрүөхкө, сүрүн аһа соҕуруутун эбит, саһалаах, үлэһит (кабинет), утуһар хостосх, ас-астылар, хаһыһыһынан хосторлоох эбит. Эһи баһааны саһаһыт таһа тутуллуттар. Барыта – үс оһох, иккитэ – нуучка оһоҕо, уонна көмүһүк оһох баара көстөр. Иһи хаста да уларыттан оҕорбуттар, ис эркин эригэ дьэти быһыта-дьөлүгэ эрбэн, аһнары оҕортуу-оҕортуу саһан, быһан, тус-тусна хостору оҕортуу сыһыбыттар.

Филипп Филиппович Барашков уонна Прокопий Георгиевич Романов эттиһэринэн, таһара дьэтэтин таһыгар турар аҕабыт дьэтэтин чөлүгэр түһэри саһалана. Дьэ сүүс сыл туһаа, кырыһата суох, үрлэ даһынан турбутун улаханньык айтырабыт. Ордук буор хаһыһаара, мунуһаара, аһылаага күүсэ эһэригиттэр. Оһон, “Сахалрокт”, институт оҕорбут обмерный чертежтарыгар олохуран, көтүрэн баран хаттаан тутар үлэ барар.

Манна иһи төгүлүн субуотунуһука тэриһэн үлэһэлтэ. Олохтоох дьаһалта, оскуола үлэһиттэр, олохтоохтор кыттыһалар.

Атырдах ыйын 28 күнүттэн саһалаан, иккитэ тохтүрүйэн үлэ ытылыһа. Бастаан эркин эригэ нүмэрдээх баһаһири саһылаһа, дьэти даһыан быраһан баран көтүрүү барла. Чурапчытаабы РЭС начальнига В.Ф.Барашков уонна энергетика бэһэрэнэ, Саха сирин Утулээх энергетика Ф.Ф.Барашков “Якутэнерго” саһалатын кытары көпсөтүн тутууга барар бэрэбингэри аһалардылар.

Эмиэ субуотунуһукаан аһылаат түһэрэн саһалаан, аһыһыны ый 13 күнүгэр быһыһы үлэ түмүктэнэ. Барыта 4 эриһэр мас түстэ.

Эһиһи үлэ саһаар быһааннаах.

Ийиһилээх дьэти, Бахсыттан төрүттээх, Бахсыһынан сибээһээх дьэти, бу үлэһэ күүскү, кыахыт таһыһытэн, кыттыһаҕа ытырабыт.

ПРОКОПИЙ РОМАНОВ.

Иширэх тылзын

Чурагчы нийлэлтийн бичууртайх олохгоороо булалта. Үе сэл Куондлы ТОО бэтэрэонизэрин сэбиэтин председателинөн ананыагыттан, араас хайысхалаах үлэтин садалаабыта. Бастан гимназиябыт балаана тымны буолан сабылтан, мустар сирэ суох эройдомминит. Батырылынттан ыла, балааммытыгар кинигээн "Куустук" дээн иистэиниэнтэр, кыһыан дьарыктанар курубуоктар үлэтарин садалаабытгара. Исладия Васильевна дьэбэр олорон бэтэрэонизэрин дьарыктаары, Ойулууттан "Ийиэхсит" түмсүү салайааччылы, поруот маастарын Анна Николаевна Григорьеваны көлөтөн, иистэиниэнтэрин, кыһыан дьарыктаар дьонун илэи.

Биһиги Клавдиябыт

ислэн бичигдснээр, маастар-кыгак тэрийгэрэн, хаһан да дэрыктагмаһаа дэсүү ис туурагтун уһуунарбыта. "Ийгэһэн" түмүү сүбтэ-амта үлэбитин савалыһабыһаһа туһу бэсбэһа.

"Чорлоох" музейгаар илрээ баран күүлэйдэгтэн, сэлэнгэтан, санаабыт өссө бордоогобулт. Аны Клавдия Васильевнабыт "Симэх" галереяга Уус-Алдан инстинктын үбүлүйдөх дыаһалыгар илрээ баран, быыстапкалары кордоруло, "Сардаана" фабрикага сырытланнарта. Ол айыы бийиги тигеэх, айыах санаабыт күүлүрөн илэр. Хас сыдыар сирбит айыы бийэр кибиелэх, ардэ көксөттиелэх бусолон, ытык үрдүтэр түтүрөн илхилор. "Сардаана" фабрикатан ыһаахха кутэр чөмчөттигөөх этэрбос ылан бары олус үөрбүлүпүт. Өссө тигэрбитигэр туттаары, буор босхо араас өнтөөх тириин кырадаһынан ылан кэлбилиит. Ону таһынан бэйэбит олохтоох маастар-дарбыт М.И.Карпузова, М.Е.Онуфреева, Л.Л. Дьяконова маастар-кылаас ылган, санаа атастаһан олус диил дүлүйүөн, астынан дыарыктынабыт. Уот тигэн көрбөтө

д्यों 2-3 үлгэтинийг М.Н.Романова, Е.С.Алексеева, М.К. Макарова улахан панноларын, харьцалгарын, суумсгалын, Ейдюкия араас үлгэрийн юуны эрх сэтгээр хэрэр. Клавдия Васильевна, Дария Ивановна, Елена Семеновна сэтгэмчигээр, аан бастаан тигэр дьон дигтэххэ, астык үлгэр. Мянхнык дьарыгтаан сангабыг бөгсгөөн, нис абилангар тарддан, тэгилжэжигт бһаагар быгастаага кыттар дьон бусын эрхбигтэгтэн үврүүбүт мунура сүхх.

Сэтгэлийн 24 күнээр Ташта Байгуулыгтар Мандал Уус кыштын Прасковья Петровна кытта сибирьтөн Байада нигэтннлэрин быыстатантын корон, бойбигт Борис Федоровича-Мандал Ууска сымалатан, саха Саарынын атах тэпсэн олорон ир-хоро юкүстэн, сүбүтин-соргутун, алгынын ылаацаабыгт бодоргоон, музейдарын, ордунгаларын корон астынан, дуоһуун кэлтибит. Байадалар туос урала нигэ сымалаларын соём-мэстайа коромбуг.

Мавзои баргъулар бигиши Кавказиябгъ джон туьугар кьахаманыла, сатабыллаах кьепестингъ, уураабгъ эрниме, туруоруммут сыйлаан ситинингъ бурлар, Оссо да бу куралукъ, тэкингъ агазын кубулутлавак, чепсиник, тэкингъ сыйлаан, джон туьугар уьгьгъ-хамса.

Түгэлтийн туханад, нэрийнхнийг байхыг
С.А.Саргасдава, кишиггүйлэгчээр А.Б.Горонка,
сырын айны таарьсан, ыраас массын аргаар далайга
сугарыг Николыйга барга мэхэлгийн төрлөгч.
Үлэгч тааарьсан бусууд, донтуугар-
сэргэлтээр кыһамныг уураагийн, элэгч
сүлдэгч.

Мария Кузьминична МАКАРОВА,
Курбалды ТОС олохтоого.

Олонхо декадатыгар

Олонхобутун тэнитээри

Сэтгэлийн 23 хүнүүтгэн сабагаар улуусын Олонхо
лохлогогч бичигчид арга.

Бастагы күн А.А.Саввин аягынан Чурапчыгаары
история уонна этнография

Музейн арга бичлэгтээх худалдааныг, уус, муусчид, СӨ культуурын үгэлээх үлэниг, Кыгдалга "Олонхо дойдутун" культуурун этнографический комплексы тэрийнбиг олонхогт, урууһудут Ким Конфессин Колесов төрөөбүгэ 80 сылыг анаммьт "Олонхо дойдутун оһуордаах тойуга" дүн айар үлэнигэр анаммьт бичыстаага аһыһыһа бичла.

Библиотекада жүргөзгөн Александра Егоровна, бири дойдулаактар болгондор, кындашар, улуустаагы библиотечнай ситим уонна культуура управлениетин начальнига Д.Д.Попов, специалистар, улуус диалектапыттан социальный үлбүс управление начальнига М.П.Заболошая, үөрөх управлениетин төһүү үлэһиттэрэ, кыраайы үөрэтэр музей дирижтэрэ Ю.С.Толстоухов, музей үлэһиттэрэ кытылыаххын истин-ниирэх ахтыы, устуубат умедланиааххын үлөтөн аастып айдар үлэһикс сүтүрүүү дьоро күнү бэсбүтэ.

Сэтгэнийн 24 хүнүгэр Хайахыгт нэһилигээр А.П.Илларионов аштан орто оёуузаа "Кут-сүр" оёолорог аһамыг улуустваа фольклор фестивала II-с сылын тэтгэһинөөстөк ыһаһыһа:

Попова Диана - Съедин орто оскулшта. Хомус, 1 ст. лауреат.

Мишкани Аня-Хадлар орто оқушлага. Хомус. 2 с.
лауреат.

Макарова Аня-Чакыр орто окууслата Чабырбах.
Лаурсан.

Хомподоева Сайаана - Чурапчытаагы гимназия
Норунг ырыта. I ст. лауреат.

Местникова Юля - И.М.Павлова аатынан Чурапчы орто оскуолата. Норуот ырыата. 2 ст. клураат.

"Эйзериқ" - Сыланг орто оқусулгата. Норуот ырыгата.
I ст. лауреат.

“Арытхана” - Чурапчытааҕы гимназия. Норуот
ырыыга, 2 ст. лауреат.

TABLE 3. CLINICAL DATA.

“Айаар”-Хайлахыг орто оёсүмнэлт. Норууг ырыгта. 3
ст. лауреат

Марюша Лиза - Хайахсыг орто оскуулаа.
Ойвохай, Грин-При.

Енграфова Аймылна-Хайахсыг орто оскулагата, Олонхо лауреат.

Корясина Уля-Диринг орто оёкуолата, Олонгха.
Плурсан:

"Күүрэгэй" ансамбль - Соловьев оюуныта, Олонхо, Лауреат.

“Бастын салайааччы” аатын Марфа Дмитриевна
Готовцева, “Күснүлүк салайааччы” Христина

Николаевна Сидорова сүктүлэр. Герасимовтар анал биринстэре Хайхыгыт оскуолыттан Лиза Мариюлаа анына. Барыта II оскуолыттан 169 оёо кэлэн күөн корустулэр, илин-калин түһүстүлэр.

Сэтгэвчтэй 27 хүнүүдэр "Нүү" дэтэн чоргууян, олонхолоон чуулчварых" дигэн С.А.Новгородов аатынхан Чурагчы орто оскулатыгтар уоһна С.К. Макаров аатынхан улуустаады гимназиянда Эрхлжк Эрхистин аатынхан Чакыр орто оскулатын 10-с кылааһын үерэнсоччигтэ Сайлана Попова, 5-с кылаас үерэнсоччигтэ Аня Макарова, Доосо аатынхан Диринг орто оскулатын 8-с кылааһын үерэнсоччигтэ Уля Корязкина олонхолоору толорууларын кылаастарынан истии тэрилиннэ. Ити күн "Хомму

уослутун хонторуух, орообут уоснугун онүлүх" дигэн аатынан Чурапчытабын технической коллежика Афанасий Алексеевич Сивачев аатынан Сыдыпчытабын сыныпалаг киниги ийигэн үткенир олонхону толороочулар түмсүүлөрү биір дойдулаахтары Чолос "Айдарыкы сээр атгаах Ала Хотодой" олонхотун толорон ийигингиздиго.

Сэтгэлийн 29 күнүгээр "Хаснабыг тигт курдук харьшаах, сулаабыг тигт курдук согтоосох, боёо мөсүүнэгсэх, бэлхий бэлхүүлсэх" Олонхоо бухаагч" дотун аяагчид Д.П.Корзун аяагчид спортивний оюулаа – нигэригээхэ уонна И.М.Павлов аяагчид Чугагны орто оюушлагыг билигдээх олонхоону толорсончулар – Н.П.Тарасов, Н.Н.Григорьев, С.В.Лазарев, А.П.Христофоров олонхоолорун толоруулаара кылаастарыаан тэрилтэ дэлгэлсэ.

Стгивийн 30 күүтгэр Ово дьонбурун сайынналар ИГТеплюхов-Тимофеев аапын улуугаақы Олонхо Дьүтүгэр "Лыткавастыаскынны ырыабылын ылаактаа, хоскунаа ырыабылын хосоммутун хосбоо"-уен Хомуе ероспүүбүлүкүсүбү түһүтүгэр аапын Хомуе түһүтүгэр ылаактаа.

Салты талашнах оюлорбуг Дюкуускайга киирэн "Кыһын Дюкуускайтан саралалар" фестивалга сийилилэхтик кытан келилэр. "Айгыл" комсомуллар ансамбллара (салайанчы М.М.Степнова) дуурсан үрлүк аатын ылла. Олоххо толороочу Уйа Корикта дуурсан уснаа Турцияга барар путевка ыһан үөрүү үктүлүк кэлэ. Улуустан 4 кыһылх делегация өрөспүүбүлүкэтэви XII-с. Олоххо Ыһаапар бөлөмүнүн чорбигин Айданна ыһылыбын "Этноское наследие народов Дальнего Востока РФ: Традиции и современность" деген регионнар икки артыларынааы түчүкк-практической конференцияга баран кыттыныа келилэр. Олоххо тула үлүсэр хаамыаларыттан сырдаттахха итинник.

Атын улуустары кытта тэпхэн кордоххо, бүтүгү турутулан, олонхону ыччак саастаах дьон толорууларга кыалла илик. Онуообор билигин атын улуустарга “Салайааччылар олонхолуудлар” хамсааһын тэнийлэрэр. Сорук самодетельноска күүстэх тэһиликтэрин олонхоор суолтаны уура иликтэро улахан ыарыктары үөсүстэр. Ол курдук Алабарга, Мугулайга, Онуулуутта, Мындагаайыга олонхо толорооччуларын уһуйууга өнүйбөккө иһэллэр. Онон кэлэр сылта ити итэҕэс өрүттэригэ хамсааһын тахсыан бадарыбыт. Олонхо өрөспүүбүлүтэттэҕи ассоциацияга улуустары күйө: сылдьан коһо сылдьар муһунахтары, семинарлары, ыһтары үтөскө кубулууга. Бука, билиги усчаранмыс чугалааһа. Онон олонхо тула үлэлтэбэт тэһиликтэри бэйэбитигэр сыһабыт бэригит, иһанигин олонхону сайыаһылар хамсааһынга көхтөөхтүк кытаргыһылар үүтөр сылта бары ойдохон Сахабыт сириг ыһтар политикаһын олоххо киллэриниэ түмүүлэхтэни үлэлтиэниг, атын улуустаргаҥа харыс да хаалсыбакка тэһиэ олук уурсан баран иһиэҥи!

М. И. ЕРАСИМОВА